

Sociaal veiligheidsplan

2022 / 2023

Een veilige school waar leerlingen en personeel met plezier leren en werken en waar zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen door van en met elkaar te leren.

Voorwoord

Per 1 augustus 2015 zijn scholen wettelijk verplicht om zorg te dragen voor een veilige school.

Dat betekent dat er een inspanningsverplichting is om te voldoen aan een actief veiligheidsbeleid en dat het veiligheidsbeleid wordt gemonitord.

Binnen het veiligheidsbeleid moet er tenminste één teamlid aangesteld worden om taken te coördineren rondom het anti pestbeleid van de school. Bij ons is dat Miranda Sturm.

Ook moet er iemand binnen de school fungeren als vast aanspreekpunt in het kader van pesten. Liefst zo laagdrempelig mogelijk. Bij ons op school noemen we deze discipline de 'anti-pestcoördinator' Deze taak wordt ook door Miranda Sturm uitgevoerd.

Vanaf schooljaar 2015 2016 hebben wij een teamlid benoemd als anti-pestcoördinator die aan de bovengenoemde opdracht vorm geeft.

Onze doelstelling is om aan dit papieren veiligheidsbeleid concreet vorm te geven. We willen een set van samenhangende maatregelen hanteren die gericht zijn op preventie en het afhandelen van incidenten. We willen een school waarin iedereen aardig, rustig en netjes is.

Het beleidsplan *Sociale Veiligheid* moet gedragen worden door alle geledingen binnen de school en zal dus jaarlijks op de agenda staan van alle overlegvormen en evaluatiemomenten. Ook overlegvormen en evaluatiemomenten waarbij ouders een belangrijke rol vervullen.

We werken op school met de methodes Goed van Start, KiVa, geluuskoffer en schooljudo. Het Sociaal Veiligheidsplan van de Frans Naereboutschool is een zgn. *Levend Document*. Dat betekent dat we voortdurend het plan naast de werkelijkheid leggen en waar noodzakelijk aanpassingen doen.

Archipelschool Frans Naerebout heeft ook een pestprotocol en een protocol Sociale Media in relatie staan met ons Sociaal Veiligheidsplan.

De vragen die we ons stellen bij dit beleidsplan worden in onze PDCA cyclus opgenomen en borging heeft daarbij onze specifieke aandacht.

Centrale vragen:

- Hoe kunnen we incidenten voorkomen?
- Hoe beleven de kinderen, ouders en teamleden (hun) veiligheid op school?

- Hoe is het gesteld met het welbevinden van kinderen, ouders en teamleden op school?

Het Sociaal Veiligheidsplan staat vanzelfsprekend in nauwe relatie met onze pedagogische visie, die verwoord is binnen ons Schoolplan.

Dit is een levend document waarin aanpassingen en toevoegingen gemaakt worden.

Nicole Dieleman

Directeur Archipelschool Frans Naerebout

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1   Gezamenlijk ontwikkelen en kennis hebben van visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken.
Hoofdstuk 2   Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring
Hoofdstuk 3   Scheppen van voorwaarden, beleggen van taken, samenwerken met ouders en externe partners.
Hoofdstuk 4   Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties.
Hoofdstuk 5   Preventieve activiteiten en programma's in de school, gericht op leerlingen, ouders en personeel.

Hoofdstuk 6 Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten.
Hoofdstuk 7 Borging door een continu en cyclisch proces, ingebed in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling. Actiepunten 2021-2022 en evaluatie.
Bijlage 1 Anti pestprotocol Frans Naereboutschool
Bijlage 2 Sociale media Protocol Frans Naereboutschool

Hoofdstuk 1

Gezamenlijk ontwikkelen en kennis hebben van visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken.

1.1 De school heeft een visie op veiligheid geformuleerd.

Archipelschool Frans Naerebout gaat planmatig om met gedrag binnen passend onderwijs. Uitgangspunt is een positieve benadering binnen een pedagogisch klimaat dat gekenmerkt wordt door een goede sfeer en veiligheid. Leerlingen, ouders en leerkrachten voelen zich veilig. Schools en sociaal-emotioneel leren moeten in balans zijn. Een betere balans zorgt voor minder gedragsproblemen in de klas.

Criteria:

1. Archipelschool Frans Naerebout werkt actief aan het voorkomen van gedragsproblemen. Als gedragsproblemen zich voordoen, worden deze effectief aangepakt.
2. Teamleden bekwamen zich in technieken rondom motivatie, betrokkenheid en positieve gedragscultuur.
3. Er is een anti-pestcoördinator.
4. Er is een sociaal veiligheidsplan.
5. Het leerlingvolgsysteem ZIEN! en Kijk is ingevoerd.
6. Jaarlijks wordt er een vragenlijst ingezet om de sociale veiligheid te monitoren.
7. Het Groepsplan Gedrag wordt ingezet als interventies noodzakelijk worden geacht.
8. De scores op vragenlijsten sociale veiligheid voor leerlingen, ouders en leerkrachten zijn goed.

Activiteiten Implementatie Groepsplan Gedrag opgestart na scholing intern begeleiders vanaf 2014-2015.

Dagelijks monitoren de leerkrachten het welbevinden van de kinderen.

Onze visie:

Denkend aan het profiel van de leerling, die straks onze school verlaat zien we voor ons, dat deze in hoge mate zelfstandig kan functioneren en in staat is verantwoordelijkheid te dragen voor eigen gedrag. Deze kinderen zijn sociaal vaardig, weerbaar en respectvol. Eén en ander is gebaseerd op een realistisch zelfbeeld. Kinderen die onze school verlaten hebben de kans gekregen om hun talenten optimaal te ontwikkelen. Met deze basis gaan zij vol vertrouwen en met een gemotiveerde en leergierige houding het vervolgonderwijs tegemoet.

Kijkt u in onze school dan ervaart u dat het ons gaat om het proces en de kwaliteit van het onderwijs in de klas. Dat betekent dat we garant staan voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs en ons richten op optimale ontwikkeling van onze leerlingen. Ieder kind kan zich in een veilige en uitdagende omgeving veelzijdig ontwikkelen; de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van ieder kind wordt gestimuleerd vanuit een houding van respect en aandacht voor elkaar. Ontmoeting staat centraal met nadrukkelijk waardering en aandacht voor verschillen tussen kinderen en voor verscheidenheid in de samenleving

1.2 De school hanteert kernwaarden met betrekking tot sociale veiligheid, bijvoorbeeld op basis van haar identiteit.

Rechten van het kind en kernwaardenbeleid.

Archipelschool Frans Naerebout laat zich leiden door het internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind. Het verdrag formuleert de bescherming waar kinderen op een groot aantal terreinen recht op hebben. Recht op goed onderwijs, adequate zorg en een verantwoorde opvoeding zijn een aantal van deze rechten. Het Verdrag voor de Rechten van het Kind vormt een inspiratiebron voor onze school. De daarin genoemde rechten vormen de basis voor ons handelen. In de activiteiten van de school zullen deze rechten van het kind een prominente plaats krijgen. Jaarlijks op 20 november schenken we aandacht aan de Internationale Dag van het Verdrag voor de Rechten van het Kind.

De missie van Archipelschool Frans Naerebout wordt gekenmerkt door de vijf kernwaarden van Archipel: kindgericht, toekomstgericht, resultaatgericht, maatschappijgericht en samenwerkingsgericht.

De vijf richtingen omvatten elk een aantal kernwaarden die als leidraad gezien worden voor acties en beleid in de toekomst. Alle teamleden worden gestimuleerd om vanuit deze kernwaarden te handelen en elkaar daarop aan te spreken. Het eigen gedrag van teamleden geldt steeds als voorbeeld voor kinderen en hun ouders. De kernwaarden bepalen voor een groot deel het imago en de 'uitstraling' van onze school. Binnen de kernwaarden staan de kenmerken van het openbaar onderwijs centraal.

De kernwaarden en hun bondige uitwerking hierna, zijn vermeld in een willekeurige volgorde.

Kindgericht

- ieder kind is welkom
- zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van kinderen staat voorop, ieder kind voelt zich veilig en gewaardeerd
- we helpen elk kind met het vinden van de juiste plaats voor het volgen van onderwijs
- er is respect voor verschillen tussen kinderen
- er is aandacht voor tolerantie en onderlinge solidariteit

- er vindt in ons onderwijs ontmoeting plaats tussen kinderen van verschillende afkomst

Toekomstgericht

- ons onderwijs is vernieuwend en hanteert diverse onderwijsconcepten
- er worden moderne onderwijsmethoden en lesmaterialen gebruikt, en digitale leermaterialen worden dagelijks ingezet in het primaire proces
- de organisatie is voortdurend bezig zichzelf te verbeteren
- we grijpen kansen aan wanneer zij zich voordoen en wanneer zij passen binnen de mogelijkheden van de organisatie
- we zijn ambitieus
- we spelen in op maatschappelijke ontwikkelingen
- Creativiteit is belangrijk voor de hersenactiviteit van kinderen. We willen dat kinderen levenslang blijven leren en ontwikkelen, bouwen aan zelfvertrouwen en flexibiliteit. Kunst is een belangrijke manier om dat te doen. Toekomst serieus nemen is ook kunst serieus nemen.

Resultaatgericht

- ons onderwijs is van hoge kwaliteit
- onze medewerkers zijn professionals, die onderwijs op maat bieden
- we benutten talenten van medewerkers optimaal
- kinderen kunnen hun talenten veelzijdig ontwikkelen, cognitief, creatief (*zie hierbij ook bovenstaande uitwerking over creativiteit, kunst en cultuur*), motorisch en sociaal
- onze leerlingen worden optimaal toegerust voor het voortgezet onderwijs

Maatschappijgericht

- we staan midden in de samenleving
- er is actieve aandacht voor de verscheidenheid in de maatschappij
- onze leerkrachten geven in hun onderwijs structureel veel aandacht aan normen en waarden
- ons onderwijs maakt kinderen bewust van maatschappelijke thema's als natuur en milieu, derde wereld, mensenrechten, duurzaamheid e.d.
- ons onderwijs stimuleert actief burgerschap
- onze scholen verzorgen cultuuronderwijs
- wij leggen onze publieke verantwoording op schoolniveau af van wat we bereiken

Samenwerkingsgericht

- we werken op alle niveaus professioneel samen met onze collega's, de ouders van onze leerlingen, externe partners en andere onderwijsinstellingen om onze maatschappelijke opdracht te realiseren
- we hebben oog voor het groepsbelang in de klas, in de school, in samenhang met de omgeving
- we zijn vertegenwoordigd in de professionele leergemeenschappen van Archipel
- school en ouders zijn samen verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van kinderen tot actieve wereldburgers
- we werken samen met zorgaanbieders
- wij werken samen met Kinderopvang KOW
- wij werken samen met verschillende culturele organisaties en aanbieders
- wij werken samen met en voor onze leerlingen aan goed onderwijs
- we werken op alle niveaus professioneel samen met onze collega's, de ouders van onze leerlingen, externe partners en andere onderwijsinstellingen om onze maatschappelijke opdracht te realiseren.

1.3 De school heeft zich concrete doelen gesteld met betrekking tot sociale veiligheid.

Deze doelen staan verwoord in de school jaarplannen.

SK1 - Veiligheid leerlingen	
Op onze school werken we specifiek aan:	Kosten
Het monitoren van tevredenheid en veiligheid wordt op een uniforme wijze opgepakt. We zijn een Kivaschool en geven de KiVa lessen volgens planning. Daarnaast bieden we de lessen uit de methode geluiskoffer en schooljudo aan. Sociale veiligheid Leerlingtevredenheid en veiligheid school 42610-15VN-100 2021-2022	
Waar staan we nu	De methode Kiva is geheel geïmplementeerd. We gaan voor het tweede jaar werken met de geluiskoffer en gaan beide methodes koppelen. Ook dit jaar bieden we 2 blokken schooljudo aan
Wie gaat <u>wat</u> <u>wanneer</u> doen	Bij de start van het schooljaar (september) en halverwege (januari/ februari) bieden we een blok schooljudo aan in alle groepen. In de groepen geven we de lessen van KiVa en de geluiskoffer. Contactpersonen volgen de regiobijeenkomsten, startende leerkrachten de starttraining van Kiva.
Wat levert het op	Leerlingtevredenheid, veiligheid en welbevinden zijn voldoende en minimaal op het niveau van het afgelopen jaar.
	Evaluatie
Dit hebben we gedaan	
Dit leverde het op	
In volgend schooljaar	
Te borgen	

1.3.1 Vanuit Beleidssterrein Zorg wordt aandacht besteed en ondersteuning geboden aan monitoren van welbevinden.

Leerlingenbespreking directie en ib'er.

Communicatie leerkrachten, IBer, directie en externen

Afstemming zorg. Elke zorgleerling opgenomen in groepsplan en indien nodig individueel plan/ OPP

Zorgdossier.

Vertrouwenspersoon/APC'er

Info naar ouders.

Meldcode/ Veilig Thuis procedure

1.4 De school evalueert systematisch gestelde doelen met betrekking tot sociale veiligheid.

Binnen de kwaliteitszorg van de Frans Naereboutschool werken we met PDCA-cyclus. Dat betekent dat we jaarlijks minimaal twee keer onze beleidsterreinen evalueren.

In het schooljaarplan 2018 2019 staan de ambities voor Sociaal Emotioneel Leren opgesteld.

Zie 1.3

Sociale en Fysieke veiligheid.

Een overzicht van activiteiten en documenten op Archipelschool Frans Naerebout.

Daarnaast is er een digitaal veiligheidsplan opgesteld ter aanvulling op dit document.

Sociale veiligheid	Fysieke veiligheid	Doelstelling.
Verwachtingen van kinderen, ouders en teamleden onderling. (Document in ontwikkeling)		Veilig schoolklimaat.
Ouderavonden voor ouders		Veilig schoolklimaat en

waar gesproken wordt over wat wij van ouders en ouders van school mogen verwachten.		communicatie, ouderbetrokkenheid
Gedragscode Archipelscholen		sociale veiligheid
Meldcode kindermishandeling		veiligheid
Protocol Sociale Media		veilig internetgebruik
Overzicht Allergieën		Omgaan met allergie
Protocol medicijnverstrekking en medische handelingen		Gezondheid
Gedragconvenant SVIB		Omgang en veiligheid met digitale opnames
Vlissingen sportprogramma		Bewegen, gezondheid fysiek mentaal weerbaar en motorische vaardigheden
Vuurwerk bijeenkomst	Vuurwerk bijeenkomst	veiligheid, burgerschap
Infobrieven ouders		Communicatie
Infobrief directie		Schoolcultuur en communicatie
Zorgplan bij overlijden		Sociale competenties
Zorgoverleg ib'er, directie en SMW		Veiligheid
GGD 5 jarigen en 10 jarigen onderzoek inclusief voor- en nabespreking met groepsleerkracht en IBer		Gezondheid en veiligheid
Regels gezamenlijk opstellen met kinderen. Jaarlijks terugkerend overleg over schoolregels.		Veiligheid en sociale competenties
Leefstijl, Goed van Start,		Vergroten weerbaarheid,

Gelukkige school/ geluuskoffer en schooljudo		sociale en emotionele competenties
RI&E inventarisatie	RI&E inventarisatie	Veiligheid in beeld
	Verkeersexamen	Veiligheid
	Zeeuw Verkeersveiligheids Label	Veiligheid
	Hoofdluiscommissie	Gezondheid en hygiëne
	BHV	Veiligheid
	Brandbestrijding ontruimingsoefening en ontruimingsplan	Veiligheid
	Inspecties en controles gebouw en speeltoestellen	Veiligheid
	Schoonmaak Evaluaties	Gezondheid en hygiëne
Leerlingenraad		Sociale competenties
	Aanspreken en begroeten onbekende personen in school.	Veiligheid en sociale competenties
	Voldoende begeleiding bij buitenschoolse activiteiten	Veiligheid
(anti)pestprotocol		Sociale competenties en welbevinden
dag van rechten van het Kind		sociale competenties
	Controles brandblusapparatuur en noodverlichting	veiligheid
	Contacten met Jeugdpolitie	veiligheid en preventie
ParnasSysregistratie: verzuim, notities en incidenten, ongevallen en resultaten		

	ParnasSysregistratie: allergie, toestemming foto op website en social media	
	Jaarlijkse brief update diverse toestemmingsverklaringen	
Afname tevredenheidsspeiling ouders, kinderen en leerkrachten.		Analyse en plan van aanpak
	Noodnummers personeelsleden	Communicatie
Klachtenregeling in schoolgids		Communicatie
Bovenschools vertrouwenspersoon		Sociale veiligheid
Aandachtsfunctionaris		Sociale veiligheid
Contactpersonen en scholing		Sociale veiligheid
	EHBO koffers	Omgaan ongelukjes en ongevallen
Schademeldingen en meldingen vandalisme		gebouw
LEVO: waarde- en norm- ontwikkeling		respect
Pilot Vormingsonderwijs		Alle leerlingen doen kennis op van HVO/ GVO lessen met als doel respect/ burgerschap
VVE traject vroegtijdig signaleren risicoleerlingen		signalering en curatief
Schoolklimaat en pedagogische visie schoolgids		Communicatie

Toezicht op het plein		Sociale competentie
Afname vragenlijsten en zelfevaluatie interne audit.		Analyse en plan van aanpak
Handleiding rouw en verdriet		Sociaal component en communicatie

1.5 De school heeft schoolregels opgesteld.

Vanuit Archipel hebben wij de onderstaande protocollen m.b.t. sociale veiligheid:

Gedragscode personeel
Protocol Sociale media
Model privacyregeling

Op schoolniveau:

School heeft de documenten en protocollen opgenomen in de drive, in de groepen zitten deze in een map en ze staan in het in ontwikkeling zijnde kwaliteitshandboek.

We hebben jaarlijks contactmomenten, waarin we met ouders praten over thema's rondom sociale en fysieke veiligheid van school.

Op groepsniveau worden jaarlijks, aan het begin van het jaar, regels en afspraken afgesproken. Deze hangen zichtbaar op in de klas en worden gedeeld met de ouders.

Het 'oog' hebben voor elkaar wordt door de leerkrachten bevorderd.

In de gang van de school hangen de schoolregels.

In voorkomende gevallen kan de directeur een groepsbezoek afleggen om de groepsafspraken rondom gedrag te bespreken met kinderen. Ook kan de Leerlingenraad een rol van betekenis spelen.

In geval van afwijkend gedrag en niet acceptabel gedrag van kinderen worden zij altijd aangesproken hierop. Ouders worden in een vroegtijdig stadium hierover ingelicht en erbij betrokken.

1.6 Er zijn duidelijke afspraken over gedrag en toezicht buiten de school, zoals op de speelplaats of in de fietsenstalling.

De leerkrachten bespreken met de leerlingen de gedragsregels voor onder schooltijd, na schooltijd en tijdens de pauze. Er is een rooster voor het lopen van pleinwacht voor schooltijd en in de pauze.

's Ochtends ontvangen de leerkrachten de kinderen op het schoolplein. De directeur staat vanaf 8.15 uur bij de ingang van het schoolplein om kinderen en ouders te verwelkomen. Dit

verwelkomen bevordert de relatie ouders-school en zorgt voor bereikbaarheid directie en laagdrempeligheid. Directie is op de hoogte van veel bezorgdheden en problemen van ouders. Er wordt ingestoken op relatie. Welbevinden ouders, betekent welbevinden kinderen.

In de onderbouw begeleiden leerkrachten de kinderen naar buiten na schooltijd.

REGELS

**IK ZIE ZE LIEVER
ALS EEN SOORT
ADVIES**

Praktijk 1405
R017 EA-Av1405
www.cmap.nl
Loesje

Er is een overzicht van afspraken en verwachtingen opgesteld:

1. Verwachtingen van ouders.

- aanwezigheid bij rapportgesprekken/ouderavonden
- contact zoeken met de leerkracht als er onduidelijkheden zijn
- kinderen ondersteunen bij het maken, leren en/of plannen van huiswerk
- de visie van de Frans Naereboutschool onderschrijven
- achter de leerkracht staan
- kinderen motiveren en mogelijkheid bieden om aan alle schoolse activiteiten deel te nemen.
- zorgen dat de kinderen op tijd op school komen tussen 8.15 en 8.25 uur.
- dat de kinderen van groep 1/2 tussen 8.20 en 8.25 uur in de klas worden gebracht zodat het onderwijs om 8.30 uur kan beginnen
- nemen tussen 08:00 uur en 08:25 uur contact op met school als kinderen niet kunnen komen
- zorgen voor een lunchpakket voor het kind. Dit bestaat uit gezonde dingen, geen snoep en geen koolzuurhoudende limonade. Zij geven de kinderen een theedoek mee die gebruikt wordt als placemat
- gaan respectvol om met personeel, ouders en kinderen van de Frans Naereboutschool. (Laten dit zien in taalgebruik en houding.)
- gaan respectvol en voorzichtig om met spullen van school en van anderen
- laten hun betrokkenheid zien.
- maken afspraak met de leerkracht indien ze iets belangrijks willen melden, zodat de leerkracht voor aanvang van de lessen tijd heeft voor de kinderen
- verkrijgen zelf informatie middels mail/weekbrief(groep 1 t/m 4) maandbrief/website
- zijn op de hoogte van het pestprotocol

- vragen hulp indien nodig
- zijn op de hoogte van de school/klassenregels
- zoeken contact met de leerkrachten voor of na schooltijd als het korte contacten zijn. Anders wordt er een afspraak gemaakt
- tonen na schooltijd regelmatig hun betrokkenheid bij het leerproces
- spreken hun eigen kinderen aan op ongewenst gedrag
- halen hun kinderen op na hun schoolreis of schoolkamp.

2. Verwachtingen van kinderen

- zijn op tijd op school.
- blijven op het plein zodra ze op het plein zijn aangekomen
- maken hun huiswerk
- gaan respectvol om met elkaar en met personeel van de Frans Naereboutschool.
- gaan respectvol en voorzichtig om met spullen van school en van anderen
- snoepen alleen buiten schooltijden
- gebruiken skates/steps/hoverboard/balanceboard alleen na schooltijd op het plein op met toestemming van de leerkracht
- rapen ook de spullen van iemand anders van de grond op
- gooien afval in de prullenbak
- lopen rustig door de school
- geven de leerkracht 's morgens bij binnenkomst van het lokaal een hand en kijken de leerkracht hierbij aan
- nemen op aanwijzing (en afspraak) van de leerkracht plaats in de rij
- volgen de instructies van de leerkracht of begeleider bij het naar binnen- en buitengaan op
- zetten hun fiets in de daarvoor bestemde fietsenstalling
- spelen op het schoolplein, behalve bij de fietsenstalling en het tussenplein bij de Ichtusschool
- spelen met de bal op het gedeelte wat daarvoor is aangewezen of voetballen op het voetbalplein
- leggen hun mobiel om 8.25 uur in de klassenbak en halen deze na toestemming van de leerkracht deze er om 14.00 uur uit.
- zetten in de school hun hoofddekse/pet af
- gaan samen de leerkracht het klaslokaal binnen om 8.25 . Leerlingen van groep 1/2 worden door een ouder in de klas gebracht tussen 8.20 uur en 8.25 uur

3. Verwachtingen van alle teamleden

- gaan respectvol om met personeel van de Frans Naereboutschool
- gaan respectvol en voorzichtig om met spullen van school en van anderen
- zijn betrokken
- staan open voor ontwikkelingen
- tonen inzet om die ontwikkelingen vorm te geven
- werken samen en stemmen met elkaar af

- hebben zicht op de onderwijsbehoeften van de kinderen in hun groep
- hebben een positieve kijk op de kinderen
- passen gedragsmanagement in de klas toe zoals beschreven in het door het team omarmde boekje/ document
- maken ouders en kinderen verwachtingen duidelijk
- hanteren positief en net taalgebruik richting ouders, kinderen en elkaar
- spreken de kinderen met gepast stemvolume aan
- houden zich aan de gedragscode van Archipelscholen
- houden zich aan de afspraken van het protocol Sociale Media van Archipel
- plaatsen foto's van kinderen voorzien van tekst op de website met toestemming van ouders
- gebruiken hun mobiele telefoon en apps alleen buiten lestijden
- hanteren de schoolafspraken rondom communicatie met ouders
- gebruiken hun Archipel-account voor communicatie met ouders en andere schoolgerelateerde contacten
- spreken kinderen aan op snoepen en het kauwen van kauwgom binnen de school en op het plein
- spreken kinderen en ouders aan op gebruik van wheelies/skates e.d. in de school en op het plein
- stimuleren behulpzaamheid van kinderen
- wijzen kinderen op het opgeruimd houden van de school
- spreken kinderen aan op rennen door de school
- geven de kinderen 's morgens een hand en kijken daarbij het kind aan
- nemen onder begeleiding de kinderen mee naar het lokaal
- brengen de kinderen onder begeleiding naar buiten
- begeleiden kinderen zodat ze rustig het plein kunnen verlaten
- lopen de route naar het lokaal indien noodzakelijk in etappes
- gaan volgens rooster pleinwacht lopen
- plaatsen hun fiets alleen in de fietsenstalling
- starten de les om 08:30 uur
- maken gebruik van de toetskalender van de klas
- registreren incidenten, gespreksverslagen en belangrijke gebeurtenissen in ParnasSys
- hanteren de afspraken rondom uitgestelde aandacht en looproutes
- zijn voorspelbaar en bieden kinderen structuur
- investeren in positieve contacten met ouders
- vragen ouders om zelf aan te geven wat de verwachtingen zijn
- reageren ook via de mail respectvol naar elkaar en naar ouders

1.7 Er zijn goede afspraken en regels bij bijvoorbeeld schoolreisjes of schoolkampen, en die zijn voor iedereen duidelijk.

Leerkrachten organiseren de schoolreis. Afspraken rondom gedrag en veiligheid staan in de informatiebrief die de ouders krijgen. Leerkrachten bespreken deze brief met de leerlingen.

Leerkrachten hebben vooroverleg over de schoolreis, daarbinnen wordt gesproken over veiligheid, onderlinge communicatie, communicatie naar school en ouders. Ouders halen hun kinderen op na hun schoolreis of schoolkamp. Kinderen die op schoolkamp gaan, krijgen een 'kampboekje', waarin naast het programma ook de regels voor de week staan vermeld. Dit wordt met de kinderen besproken.

1.8 In de klassen worden (ieder jaar) gezamenlijk gedragen gedragsregels opgesteld.

Zie 1.5

1.9 De school heeft afspraken of protocollen vastgelegd voor vormen van grensoverschrijdend gedrag of incidenten waarvoor dat wettelijk verplicht is.

Onze protocollen:

Pestprotocol

Gedragsprotocol Archipelscholen

Protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Protocol schorsing en verwijdering

We hebben een calamiteitenplan. Protocol als een ramp de school treft

Protocol sociale media en schooleigen aanvulling

Protocol uitvoeren medische handelingen en verstrekken van medicijnen

Protocol afspraken rondom beschermen persoonsgegevens

Protocol afspraken rondom informatieplicht ouders

Plan van aanpak ARBO RI & E

Ontruimingsplan

AVG.

1.10 De school heeft afspraken of protocollen vastgelegd over wat te doen bij veelvoorkomende vormen van grensoverschrijdend gedrag of incidenten, waarvoor dat niet wettelijk verplicht is.

Zie ook 1.9

1.11 De school betreft alle geledingen actief bij het formuleren van visie, kernwaarden, doelen en regels.

Zowel team als ouders worden betrokken bij het proces van formuleren, visie en kernwaarde van de school. Er met ouders gesproken over sociale veiligheid, doelen en schoolregels, zowel in de MR als op ouderavonden. Vanuit leerlingtevredenheidsspeilingen, vinden er gesprekken plaats tussen directie en leerlingen over de uitslag. Dit om de uitkomst van een tevredenheidsspeiling verder te concretiseren. Daar waar noodzakelijk wordt beleid op gezet.

1.12 Alle betrokkenen kennen de visie, kernwaarden, doelen, regels, afspraken en protocollen of weten waar ze die kunnen vinden. Dit geldt ook voor nieuwe medewerkers. De school informeert hen hierover.

Wat voor stakeholders* van belang is, kunnen zij vinden op de website, in de schoolgids en de informatiebrieven. Voor alle medewerkers geldt dat zij toegang hebben tot het intranet van Archipelscholen, waar visie, kernwaarden, doelen, regels, afspraken en protocollen te vinden zijn. Bovendien hebben medewerkers toegang tot de Frans Naerebout documenten. Nieuwe leerkrachten volgen een inwerktraject en krijgen begeleiding. Voor het inwerktraject zijn aandachtspunten rondom praktische zaken, visie, kernwaarden, doelen, regels, afspraken en protocollen.

Vanuit onze visie zijn de omgekeerde oudergesprekken ontstaan. Ouders informeren de school jaarlijks over hun kind, waardoor onderwijsbehoeften van de kinderen nog beter in beeld worden gebracht.

Ook wordt er in de bovenbouw tijdens Kindgesprekken uitleg gegeven van de vaardigheidsgroei van kinderen. Een minder hoge Cito score zegt niets over de inzet en de ontwikkeling van de kinderen. Kinderen moeten een goed gevoel hebben over hun inzet.

Overzicht Stakeholders:

We willen op de Frans Naereboutschool samenwerken met een breed werkveld van spelers die vanuit hun eigen werkveld en expertise laagdrempelig samenwerken en gezamenlijk en eensluidend antwoord geven op de vraagstukken rondom sociale veiligheid.

Het onderstaande schematisch overzicht van ons sociale domein, de stakeholders, geven de spelers weer in ons werkveld.

Organisatie	Activiteiten

Ouders	Zie schooljaarplan.
GGD	5 en 10 jarige onderzoeken GGD
Halt (vuurwerk bijeenkomst groep 8) enz. Zie jaarplanning	Ten behoeve van onderwijsleerproces en sociale veiligheidsbeleving.
WVO zorg	Kerstkaartenactie
Politie	Wijk- en jeugdagent
gemeente	Integrale sociale veiligheid. Porthos. (zorgloket)
Roat	Opbouwwerk. Wijkactiviteiten. Buurtbemiddeling.
KOW	Kinderopvang. VVE
Bewoners	Buurtinitiatieven.
ZB	Taalontwikkeling, social Media
MuZeeum, ZB, diverse musea, culturele aanbieders, KEW, Muziekschool, Kunsttutleer CBK,	Diverse, zie jaarplan

Hoofdstuk 2

Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring

2.1 De school heeft een goed en steeds actueel beeld van de beleving van de sociale veiligheid op school door monitoring onder leerlingen, personeel, ouders en andere betrokkenen bij de school.

Via vragenlijsten worden tevredenheidsmetingen en vragenlijsten jaarlijks uitgezet. Bovendien vinden er jaarlijks diverse ouderbijeenkomsten plaats. Er zijn regelmatig ouder-contactmomenten. Bovendien is het ouder-leerkracht contact laagdrempelig.

2.2 De school heeft een goed beeld van veiligheidsrisico's en incidenten.

R, I en E van de Arbomeester wordt volgens planning afgenomen. Vanuit de R.I & E wordt er een plan van aanpak gemaakt om de aandachtspunten te verbeteren.

Jaarlijks loopt de directeur samen met de conciërge door het gebouw om het gebouw op veiligheid en veiligheidsbeleving te scannen.

De school heeft een document gemaakt met kenmerken van de leerlingpopulatie. Vanuit leerlingkenmerken wordt gezamenlijk beleid geformuleerd.

Met de leerlingenraad wordt gesproken over veiligheid en veiligheidsbeleving op school.

Jaarlijks wordt er met het team gesproken over welbevinden en werkplezier.

Incidenten rondom kinderen en ouders worden genoteerd in Parnassys. Aan het eind van het schooljaar wordt er een inventarisatie van de incidenten afgenomen.

2.3 De school benut wettelijk verplichte bronnen om een beeld te vormen van veiligheidsrisico's en incidenten.

Er wordt gebruik gemaakt van de Arbocatalogus PO en de Arbomeester.

ParnasSys wordt gebruikt om incidenten te registreren.

R, I en E wordt afgenomen en vragenlijsten rondom tevredenheid bij personeel, ouders en kinderen worden via Integraal uitgezet.

2.4 De school benut niet-wettelijk verplichte bronnen om een beeld te vormen van veiligheidsrisico's en incidenten.

Zie 2.3. Daarnaast komt dit onderwerp ter sprake met ouders tijdens een MR-overleg. Ook tijdens teamvergaderingen wordt over veiligheid gesproken.

In de wekelijkse info aan het team staat ook de nodige informatie rondom incidenten, risico's en veiligheid.

2.5 De school benut informatie over veiligheidsrisico's en incidenten actief en regelmatig voor het ontwikkelen of bijstellen van beleid en praktijk.

Wij stellen het beleid bij middels de PDCA-cyclus. Daarnaast spelen we in op actuele gebeurtenissen en overleggen in voorkomende gevallen op bestuursniveau. Ook wordt de MR gevraagd te adviseren in veiligheidsrisico's. Er zijn contacten tussen school en het

Veiligheidshuis Vlissingen en Porthos. Ook wordt er deelgenomen aan het directieberaad Vlissingen waar mogelijke risico's worden besproken. Sociale media, Burgernet en Omroep Zeeland worden actief gevolgd.

Hoofdstuk 3

Scheppen van voorwaarden, beleggen van taken, samenwerken met ouders en externe partners.

3.1 De school onderzoekt regelmatig of ruimtes, materialen, buitenruimtes, toezicht, enzovoort zodanig zijn ingericht dat de sociale veiligheid daarmee gediend is.

Wij observeren en overleggen regelmatig met leerlingen, ouders, leerkrachten en andere gebruikers of de sociale veiligheid in het gebouw en de schoolomgeving gegarandeerd is.

3.2 De school neemt signalen van leerlingen of personeel over onveilige ruimtes of materialen altijd serieus en pakt deze zo nodig aan.

Signalen worden genoteerd en besproken tijdens teambijeenkomsten. Ook wordt er in de wandelgangen regelmatig een aandachtspunt benoemd. Verzoek om ook het aandachtspunt via de mail te delen of in de teaminfo te plaatsen voorkomt dat een aandachtspunt wordt vergeten. Er vindt actie en evaluatie plaats.

3.3 In de school zijn wettelijk verplichte taken/functionies met betrekking tot sociale veiligheid belegd.

Wij hebben op de Frans Naerebout de onderstaande disciplines:

- een anti-pestcoördinator
- een aandachtsfunctionaris
- een contactpersoon
- op Archipelniveau is een vertrouwenspersoon actief.

3.4 In de school zijn verschillende niet-wettelijk verplichte taken/functionies met betrekking tot sociale veiligheid belegd.

Mediawijsheid bij kinderen in de bovenbouw. Daarnaast kunnen veel ouders terecht bij de ib'er en/of de directeur. We nodigen ouders uit om mee te denken over schoolse aangelegenheden, waaronder ook sociale veiligheid.

3.5 Er zijn goede afspraken gemaakt met belangrijke externe partners uit jeugdhulp en veiligheid, om zo nodig ondersteuning of hulp te kunnen bieden aan leerlingen, ouders en leraren.

We werken met protocollen en afspraken vanuit het samenwerkingsverband Kind op 1. Er vindt op school regelmatig overleg plaats tussen schoolverpleegkundige, schoolmaatschappelijk werkster, leerplichtambtenaar en ib'er en directie. Bij kinderen die in aanraking zijn met Juvent, Intervence, Naschoolse dagbehandeling of een andere instelling voor jeugdhulpverlening wordt contact gelegd om af te stemmen. Verslaglegging van de afspraken staat in Parnassys. Er is op basis van noodzaak overleg tussen directie, ib'er en SMW.

3.6 De school heeft een algemeen privacyreglement ten behoeve van de privacybescherming van ouders/leerlingen. Ook voor de samenwerking/uitwisseling van gegevens met externe partners, bijvoorbeeld in een ondersteuningsteam, MDO of ZAT.

We hanteren het protocol model privacyregeling Archipelscholen conform AVG.

3.7 De school beschikt over een klachtenregeling en een vertrouwenspersoon en is aangesloten bij een onafhankelijke klachtencommissie.

Dit is op bestuursniveau georganiseerd. De informatie hierover is te vinden in onze schoolgids (die is te vinden op de website). Jaarlijks wordt dit apart vermeld in de infobrief aan de ouders.

3.8 De school beschikt over een meldingsregeling misstanden en een protocol medisch handelen.

Meldingsregeling misstanden (integriteit) wordt in voorkomende gevallen door de vertrouwenspersonen uitgevoerd. Ook bespreekt het team tijdens teamvergaderingen onderwerpen als: omgaan met elkaar, beroepshouding, communicatie en integriteit. Protocollen rondom medisch handelen zijn: overzicht leerlingen met allergie, medicijnverstrekking en medische handelingen.

3.9 De school nodigt ouders/leerlingen altijd uit of vraagt anders hun toestemming voor besprekingen over de voor hen benodigde (extra) ondersteuning en hulp, zowel intern als met externe partners.

Ouders worden betrokken bij zorgtrajecten rondom hun kind. Er wordt een beroep gedaan op *samen denken* over mogelijke oplossingen en interventies. Er vindt verslaglegging plaats van de afspraken.

3.10 De rol die ouders binnen de school hebben, op pedagogisch vlak, is duidelijk.

Er is een document verwachtingen van ouders. Daarnaast is het voor de MR en OR duidelijk wat hun verantwoordelijkheden zijn. Directie overlegt regelmatig met de verschillende disciplines. Er is sprake van gezamenlijke afstemming.

Hoofdstuk 4

Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties.

4.1 De school heeft uitgangspunten voor positief pedagogisch handelen geformuleerd.

De uitgangspunten voor positief pedagogisch handelen staan in ons schoolplan en het jaarplan genoemd en worden geconcretiseerd binnen het leerkracht- handelen.

We observeren bij elkaar het pedagogisch handelen en geven elkaar hier feedback op.

4.2 De school maakt de uitgangspunten voor positief pedagogisch handelen waar in de dagelijkse praktijk.

Pedagogisch handelen wordt door directie geobserveerd en van feedback voorzien. Ook staat het item pedagogisch handelen op de agenda van het functioneringsgesprek en het beoordelingsgesprek. Binnen het team werken we met gedragsmanagement in de klas wat we als uitgangspunt nemen voor ons pedagogisch handelen

4.3 De school stimuleert dat alle personeelsleden voorbeeldgedrag vertonen op het gebied van positief gedrag.

Komt ter sprake tijdens directie-leerkracht gesprekken, die plaatsvinden binnen de gesprekkencyclus. Daarnaast wordt er op teamniveau feedback gegeven aan elkaar.

Er wordt feedback gegeven volgens het principe van: "Teach as you preach".

Er is sprake van een open aanspreekcultuur.

4.4 De school stimuleert dat alle personeelsleden de uitgangspunten en school- en gedragsregels consequent naleven.

Binnen onze schoolcultuur streven wij ernaar om onze uitgangspunten na te leven. We doen wat we zeggen en spreken elkaar daarop aan. Verwachtingen worden indien nodig aangepast en vastgelegd.

4.5 De school bevordert dat alle teamleden over de daarvoor benodigde houding en vaardigheden beschikken.

Er vinden jaarlijks functioneringsgesprekken plaats. Functioneringsgesprekken vinden plaats op basis van gelijkwaardigheid en mentaal welbevinden is de basis om goed te kunnen functioneren.

Ook tijdens overlegvormen wordt gesproken over verwachtingen en afspraken. Directie geeft feedback indien noodzakelijk.

4.6 De school treft maatregelen wanneer personeelsleden niet voldoen aan de punten genoemd in de vorige drie vragen.

We hanteren de notitie lerarenbekwaamheid van Archipel voor de gesprekkencyclus. Indien noodzakelijk wordt er een beoordelingstraject rondom bekwaamheid leerkrachtcompetenties opgestart.

4.7 De school werkt actief aan een helder beleid met betrekking tot belonen en straffen.

We werken door de hele school vanuit het document gedragsmanagement in de klas. De leerlingkenmerken hebben we in beeld en aan de hand van deze gegevens kunnen we ook beleid aanpassen.

4.8 Er wordt gestimuleerd dat er in de school een 'aanspreekcultuur' ontstaat, waarin iedereen (ook leerlingen en ouders) elkaar kan aanspreken op grensoverschrijdend of onveilig gedrag.

Er wordt actief gehandeld op grensoverschrijdend of onveilig gedrag. Er vinden hierover gesprekken plaats tussen betrokkenen en in sommige gevallen wordt hierover gecommuniceerd naar de ouders. Verslaglegging vindt plaats in ParnasSys. Bij reacties van ouders of leerkrachten die niet overeenkomen met de normen en waarden van de school, vindt een gesprek plaats tussen directie en betreffende ouders of leerkrachten. Door gezamenlijk te werken met Goed van Start en Leefstijl wordt door de hele school gewerkt aan sociale veiligheid en welbevinden.

4.9 De school stemt pedagogisch handelen af met ouders.

Er zijn ouderavonden en informatieavonden voor ouders waarin we over ons pedagogisch handelen uitleg geven en waarin we gedeeltelijk ons pedagogisch handelen afstemmen.

Hierover informeren we ouders ook via de site, mail en nieuwsbrieven. In voorkomende gevallen rondom pedagogische aanpak vinden er extra ouderbijeenkomsten op groepsniveau plaats.

Hoofdstuk 5

Preventieve activiteiten en programma's in de school, gericht op leerlingen, ouders en personeel.

5.1 In de klassen worden leerstof, activiteiten of evidence- of practice-based programma's aangeboden, gericht op het bevorderen van positief gedrag en het tegengaan van onveilig gedrag. Voor een aantal kerndoelen zijn wettelijke verplichtingen.

Vormingsonderwijs Resultaat:

Archipelschool Frans Naerebout is een openbare basisschool. De aandacht voor levensbeschouwelijke vorming is verweven in het onderwijs. Wij besteden structureel en expliciet aandacht aan geestelijke stromingen. Er is een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. omgaan met de ander en de omgeving – ontwikkeling sociale vaardigheden) en actief burgerschap en sociale cohesie. Leerlingen gaan op een goede wijze met elkaar om en hebben respect voor de mening en visie van anderen.

Criteria:

1. De identiteit van de school is zichtbaar in het gegeven onderwijs, in het handelen van de leerkrachten en in de omgang tussen ouders, leerkrachten en leerlingen
2. De leerkrachten kennen en respecteren de grondslag van de school
3. De leerkrachten werken zoveel mogelijk vanuit de grondslag van de school
4. De school heeft haar visie op de levensbeschouwelijke identiteit helder geëxpliciteerd
5. De school verbindt haar levensbeschouwelijke identiteit aan een pedagogische visie
6. We besteden aandacht aan levensbeschouwing bij andere vakken (integraal)
7. We laten leerlingen bewust kennismaken met de verschillen in de samenleving
8. Op school besteden wij structureel aandacht aan religieuze feesten
9. Alle leerlingen van groep 1 t/m 8 nemen deel aan het vormingsonderwijs

10. Binnen het vormingsonderwijs zijn opgenomen: geestelijke stromingen, levensbeschouwelijk onderwijs, omgaan met elkaar, sociaal-emotionele ontwikkeling, actief burgerschap en sociale cohesie

Activiteit

Archipelschool Frans Naerebout heeft de visie op vormingsonderwijs geformuleerd en vertaald naar een herkenbaar aanbod. In het activiteitenplan is hiervoor plaats ingeruimd. Samenwerking met de externe leerkrachten GVO en HVO op basis van inhoud en organisatie. De school draagt bij aan respectvol omgaan met elkaar (gedrag).

5.2 Leerlingen worden gewezen op hulpmogelijkheden bij problemen of onveiligheid op school, thuis of in de vrije tijd.

Leerlingen worden erop gewezen dat ze terecht kunnen bij de contactpersoon van de school.

Ook wordt er ingestoken op interactie en relatie met leerkracht en leerling. Leerlingen ontvangen brochures over veiligheid en vertrouwen (kindertelefoon/meldpunten). Jaarlijks besteden we aandacht aan de dag van het pesten. Vanuit zorgtrajecten wordt aandacht besteed aan de mogelijkheid tot hulp van SMW.

5.3 Leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat er 'geheimen' zijn waarover je moet praten en met wie zij kunnen praten.

Er zijn voorlichtingsposters van de 'Contactpersoon' en de contactpersonen bezoeken jaarlijks de groepen. Ouders en kinderen weten dat er een schoolmaatschappelijk werkster actief is op de Frans Naereboutschool.

5.4 Scholing en training van het personeel op het gebied van competenties voor het bevorderen van sociale veiligheid en omgaan met grensoverschrijdend gedrag wordt door schoolleiding en schoolbestuur gestimuleerd en gefaciliteerd.

Er is een jaarlijkse studiedag voor de contactpersonen. Ook heeft de anti-pestcoördinator een opleiding gevolgd.. Daarnaast worden er op bestuursniveau workshops aangeboden voor de ib'ers.

De directeur heeft Post HBO opleiding rouw en verlies afgerond.

5.5 Die scholing en training wordt aangeboden aan alle betrokken functionarissen binnen de school.

Zie 5.4

Hoofdstuk 6

Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten

6.1 De school werkt actief met een leerlingvolgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling om leerlingen in hun gedrag te volgen. We werken met de methode ZIEN!. Bij de kleuters wordt er gewerkt met KIIJK!

6.2 De school is voldoende in staat om signalen van onveiligheidsgevoelens of onveilig gedrag, waaronder pesten, bij leerlingen en personeel op te merken.

Via het ib-netwerk vindt er scholing plaats rondom signaleren en behandelen van diverse problematieken. Voorbeelden: kinderen met reactieve hechtingsstoornis, meidenvenijn, enz. Via vragenlijsten en persoonlijke gesprekken met kinderen en ouders krijgen we informatie. Daarnaast observeren wij de gang van zaken op het schoolplein.

6.3 Expliciete signalen van leerlingen en ouders over onveiligheid en pesten worden altijd serieus genomen.

Leerkrachten en directie gaan in gesprek met ouders en zoeken gezamenlijk naar een oplossing. Elk signaal nemen we serieus. Verslaglegging in ParnasSys.

6.4 Iedereen binnen de school weet met wie hij signalen kan delen en dit gebeurt ook. De school kent de eventuele belemmeringen om dit te delen.

Gevallen van grensoverschrijdend gedrag worden besproken met de contactpersoon. Ook wordt directie om advies gevraagd. Iedereen binnen de school weet met wie hij signalen kan delen en de school is op de hoogte van eventuele belemmeringen (onderzoek naar waarden en organisatiestructuur).

Het dagelijks 'even informeel samen zijn' is van belang voor teambuilding en het bieden van een luisterend oor aan elkaar.

6.5 De school heeft een heldere ondersteuningsstructuur voor het (multidisciplinair) wegen van ondersteuningsbehoeften en veiligheidsrisico's en het vaststellen en in gang zetten van een aanpak daarvoor.

We hanteren de meldcode huiselijk geweld in voorkomende gevallen.

6.6 De samenwerking met externe partners van jeugdhulp en veiligheid is in de ondersteuningsstructuur effectief georganiseerd.

Zie 6.5

De samenwerking met externe partners wordt via SMW Porthos opgepakt en gecoördineerd. Daarnaast handelen wij proactief middels onze directe contacten met SMW, GGD en leerplicht.

6.7 De toegang tot lichte en zware hulp voor leerlingen en/of ouders is binnen de ondersteuningsstructuur efficiënt geregeld.

Zie 6.6

Vanuit het Schoolondersteuningsprofiel en de samenwerking met Kind op 1 wordt dit vormgegeven.

6.8 De gemaakte afspraken en protocollen worden altijd nageleefd bij grensoverschrijdend gedrag of incidenten.

We spreken met elkaar en spreken elkaar ook aan op school. Van belang is om altijd met elkaar in gesprek te gaan en blijven. Het zoeken naar oorzaken, uitleg geven en gezamenlijk proberen niet in een foute herhaling te schieten, werkt beter dan straffen. Er wordt ruimte geboden om te komen tot herstel. Goedmaken, excuses aanbieden en herstellen van de geleden schade is wat we nastreven. Verantwoordelijkheid pakken we allemaal en met elkaar op.

6.9 De school zorgt altijd voor goede opvang voor slachtoffers van incidenten, waaronder pesten.

Contactpersoon kan worden ingeschakeld. Ook de ib'er en de directie zijn ambulant en kunnen in voorkomende gevallen voor directe opvang zorgen. Preventief worden er sociogrammen gemaakt. En bij 'internetpesten' vindt er altijd een gesprek plaats tussen leerkracht / directie, ouders en kinderen. Bij pestgedrag vindt er altijd een gesprek plaats tussen leerkracht en de kinderen. Er worden notities van pestgedrag in ParnasSys opgenomen. Ouders worden in vroeg stadium geïnformeerd.

6.10 De school zorgt altijd voor goede opvang van getuigen van een incident, waaronder pesten.

Zie 6.9

6.11 De school zorgt altijd voor duidelijkheid naar de dader(s), ook bij pesten.

Zie 6.9

6.12 De school registreert incidenten ten behoeve van het gezamenlijk leren van ervaringen.

Notities staan in ParnasSys. En in sommige gevallen (regelmatige herhaling, ernst van de situatie, escalaties voorkomen, enz) worden incidenten (gebeurtenissen) besproken in een teamoverleg. Ook vindt er dossiervorming plaats rondom gedrag en kan dat aanleiding zijn voor het opstellen van interventies en of groepsplannen rondom gedrag.

Hoofdstuk 7

Borging door een continu en cyclisch proces, ingebed in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling.

Actiepunten 2021-2022 en evaluatie

7.1 Actiepunten van de school.

- Verwachtingen van ouders, kinderen en teamleden onder de aandacht blijven brengen.
- Aandacht voor de week tegen het Pesten.
- Vragenlijst uitzetten onder leerkrachten.
- Vragenlijst onder kinderen en ouders uitzetten.
- Afspraken in de groep visualiseren.
- Week van de Sociale Media groep 8
- Zie ook schooljaarplan.

7.2 Evaluatie van de school.

De evaluatie wordt gedurende het schooljaar ingevuld door teamleden en directie.
Dit wordt gedaan in het schooljaarplan. (Levend document)

7.3 Borging van de school.

De borging wordt gedurende en aan het eind van het schooljaar genoteerd.
Jaarlijks evalueren we of aandachtspunten aangepast moeten worden.

7.4 Jaarverslag van de school.

Het jaarverslag wordt in de maand juli afgerond en ter goedkeuring aan de MR aangeboden.

7.5 Plan van aanpak sociaal emotioneel leren en welbevinden van de school.

Het plan van aanpak wordt gedurende het schooljaar door team, MT en directie opgesteld en MR, ouders en kinderen worden erbij betrokken.
In juli ter goedkeuring aangeboden aan de MR en gedeeld op bestuursniveau.

Waarom een pestprotocol?

Archipelschool Frans Naerebout wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen.

Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor de Frans Naereboutschool is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag. Op de klassenouderavonden aan het begin van het schooljaar zal het pestprotocol aan de orde worden gesteld.

Begripsomschrijvingen

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen? Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt. Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

Verbaal:

Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".

Schelden: " Viespeuk, etterbak, mietje" enz.

Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."

Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.

Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz)

Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek: Trekken en duwen of zelfs spugen. Schoppen en laten struikelen. Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie: Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.

Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen: Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.

Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen.

De betrokkenen:

Het gepeste kind:

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen.

Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters al de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen.

Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een andere club. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten.

Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

De pesters

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek wel de sterksten uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van

geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij het gedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in

de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en storen zich aan god noch gebod en hebben vaak de vaardigheden ontwikkeld met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelf bevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die de dommerds de loef afsteekt en ze dat ook bij herhaling laat merken. "Wie maakt mij wat?" staat met grote letters op het voorhoofd geschreven.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren. "Laten pesten doet pesten".

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor. Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf. De meelopers en de andere kinderen. De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de directe actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, of er zijn kinderen die het niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school) omgeving. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Alles wat in een groep gebeurt laat het individueel denken meer en meer achter zich en zo kan met name groepsgedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen inclusief de pesters onacceptabel zijn.

Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien grotere risico's met zich mee. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep en zijn niet bereid en ook niet in staat om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in

tegenstelling tot de ervaren pester.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school of op de club willen bespreken, zijn

natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

Bij het gepeste kind: Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag, het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de pester: De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd, en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waardoor ze echter helaas onmachtig zijn door het ontbreken van het hanteren van de juiste vaardigheden. In de directe kind-omgeving: Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen.

Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste kinderen erg veel last van ondervinden.

Bij de ouders: Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie en ook het zich op beperkte schaal voordoen van conflictsituaties tussen groepen kinderen, zorgt ervoor dat er nauwelijks vergelijkingsmateriaal voorhanden is. Een

pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd met grote gevolgen. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken.

De slogan: "Ach iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" , "geeft de visie van de ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep kinderen
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als

ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

3. Leerkrachten moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over

de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

5. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Pestprotocol van basisschool "Frans Naerebout":

Wat is de inhoud van het pestprotocol? Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

De Frans Naereboutschool wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete

maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Om welke protocollaire maatregelen gaat het?

A Maatregelen en procedure:

Preventieve maatregelen:

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt. regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden de regels van het pestprotocol expliciet besproken.

2. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.

Repressieve maatregelen.

1. Indien er sprake is van pestgedrag op een van de speelpleinen van de school, wordt er tijdens het overblijven pleinwacht gelopen door de leerkrachten volgens een rooster. De directeur bepaalt of er aanleiding is om deze maatregel in te voeren en ook op welk plein dan pleinwacht gelopen wordt.

2. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het kindvolgsysteem (Parnassys) van zowel de pester als het gepeste kind.

3. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in Parnassys.

4. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.

5. De directeur roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directie gesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.

6. Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk werk.

7. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in Parnassys

8. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een

maximum van drie dagen als omschreven in de schoolgids en het schoolplan.

B De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol:

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving. Indien bij het signaleren van een pestprobleem dat de leerling niet aan de leerkracht durft te vertellen, kan een kind naar een leerkracht van eigen keuze gaan. Deze leerkracht, een zogenaamde vertrouwenspersoon voor de kinderen, koppelt het probleem vervolgens terug naar de direct betrokken leerkracht alsmede de directeur van de school. Geheimhouding van dit probleem moet bij deze terugkoppeling gewaarborgd zijn. De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag volstrekt niet geaccepteerd wordt. De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt zwaar en ernstig met de pester en zijn

ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers.

Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- Gesprekken met de vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het

monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.

- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een "verwerkingsschriftje" dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in en buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.

Hulp aan de pester:

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Een gesprek vanuit het protocol waarin ondubbelzinnig zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Dit gesprek wordt gevoerd als een slechtnieuwsgesprek. Er wordt een schriftelijk verslag van gemaakt. Een duidelijk afspraak voor een vervolggesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert kan reageren.

- De ouders worden geïnformeerd van zowel de pester als het gepeste kind.

- Van alle gesprekken met de pester en /of ouders worden verslagen gemaakt.

Indien deze activiteit geen oplossing biedt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij bij het gepeste kind.

- Als het pestgedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van het Maatschappelijk werk of RPCZ.

Indien dit alles niet leidt tot een verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind.

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.

De zwijgende middengroep is als eerder beschreven in dit stuk van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep is eenvoudig te mobiliseren, niet alleen door de leerkracht, maar ook door de ouders.

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten.

Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.

- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.

- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken.. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

De belangrijkste regel van het pesten luidt: Word je gepest, praat er dan thuis en op school over.

Je mag het niet geheim houden!!

De 10 gouden regels vanuit het pestprotocol voor de kinderen zijn:

- 1. Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.**
- 2. Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.**
- 3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.**
- 4. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.**
- 5. Je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere kinderen.**
- 6. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.**
- 7. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.**
- 8. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen**
- 9. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit lukt dat niet dan meld je dat bij de overblijfskracht of de leerkracht.**
- 10. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht. Dat is dan geen klikken!!!**

Is er dan verschil tussen klikken en klagen?

Nou en of!!!

Bij klikken wil je dat de ander straf krijgt, bij klagen hoop je dat het ongewenste gedrag ophoudt